

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/200/2017
Identifikačné číslo spisu: 5406208242
Dátum vydania rozhodnutia: 26.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5406208242.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkýň: 1/ X. T., bývajúcej v T., 2/ C. X., bývajúcej v X., 3/ M. D., bývajúcej v X., 4/ R. J., bývajúcej v X., všetci zastúpení JUDr. Antonom Slamkom, advokátom, so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského č. 1735/29, proti žalovaným: 1/ R. P., naposledy bývajúcej v T., zomrelej dňa Z. XXXX, 2/ J. P., bývajúcemu v Y., 3/ S. P., bývajúcemu v Y., 4/ S. P., bývajúcemu v I., 5/ B. P., bývajúcemu v T., 6/ S. P., bývajúcemu vo X., 7/ R. T., bývajúcej v K., 8/ C. E., bývajúcej v C., zastúpenej JUDr. Mariom Buksom, advokátom, so sídlom v Martine, P. Mudroňa č. 601/45, 9/ I. X., bývajúcemu v X., o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťelke, vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 10 C 208/2006, o dovolaní žalobkýň 1/ až 4/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. júla 2015, sp. zn. 5 Co 286/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Dolný Kubín (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 15. januára 2015 č. k. 10 C 208/2006-622 zamietol žalobu, ktorou sa pôvodná žalobkyňa C. X. domáhala určenia neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 7. mája 2001, č. V 500/01, a to v časti, ktorou predala kupujúcej nehnuteľnosť zapísanú v PKN vložke č. 2998, ako pozemnoknižná parcela č. 9642, k. ú. X.. Súd prvej inštancie zároveň vyslovil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti vo veci samej. Uviedol, že v konaní žiadny z dôkazov jednoznačne a nepochybné nepotvrdil, že by nebohá C. X. trpela duševným ochorením, ktoré by ju nadovšetku pochybnosť robilo nespôsobilou k uzatvoreniu vyššie uvedenej kúpnej zmluvy. Preto súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je vyššie uvedené.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkýň rozsudkom z 28. júla 2015 sp. zn. 5 Co 286/2015 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.) a uviedol, že o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie. Svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že z rozhodnutia súdu prvej inštancie dostatočne vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil skutkové zistenia a aj ich náležite vyhodnotil, a preto nemohol prisvedčiť argumentom žalobkýň, na ktorých založili svoje odvolanie.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobkyne (ďalej aj „dovolateľky“), ktorého prípustnosť odôvodňovali ustanovením § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O.s.p. Namietali, že súd nevykonal navrhnuté dôkazy, nevyhodnotil ich vo vzájomných súvislostiach a nevyvodil z nich správny právny záver. Napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu podľa ich názoru došlo k porušeniu hmotnoprávnych a procesnoprávnych noriem. Mali za to, že v konaní došlo podľa § 118 ods. 2 O.s.p. k procesnej nesprávosti, a to nedodržaním postupu v zmysle uvedeného ustanovenia tým, že súd porušil povinnosť oboznámiť účastníkov konania s predbežným zhrnutím. Súdy ďalej pri svojom rozhodovaní vo veci vôbec nezohľadnili výsledky znaleckého dokazovania a ich odôvodnenia považovali za nesprávne a nedôvodné. Dovolateľky označili predmetnú kúpnu zmluvu za absolútne neplatnú. Súdy podľa ich tvrdenia neprihliadli na vykonané dokazovanie, na výpovede svedkov a takisto ani na výpovede znalcov a vykonané znalecké dokazovanie. Žiadali zrušiť rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátiť na ďalšie konanie, resp. návrhu dovolateľiek v celom rozsahu vyhovieť pričom budú žalovaní zaviazaní k náhrade trov konania a trov právneho zastúpenia.

4. Žalovaná 8/ vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z náležite zisteného skutkového stavu veci a správneho právneho posúdenia, preto navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie zamietol a aby jej priznal náhradu trov konania. Ďalší žalovaní sa k predmetnému dovolaniu nevyjadrili.

5. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (žalobkyne), zastúpená advokátom, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyň treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

7. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (12. októbra 2015), t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), ktorý bol zrušený CSP, dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a procesnú prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle ustanovení § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

8. Žalobkyne dovolaním napadli potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozhodnutí uvedených v § 238 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., voči ktorým bolo dovolanie prípustné.

9. Predmetné dovolanie by bolo prípustné len vtedy, ak by v konaní došlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Žalobkyne procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdili a ich existenciu nezistil ani dovolací súd; nepreukázaná bola tiež vada konania namietaná žalobkyňami (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

10. Odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. sa rozumel nesprávny postup súdu, ktorý mal za následok znemožnenie realizácie procesných práv účastníka občianskeho súdneho konania (napr. práva zúčastniť sa na pojednávaní, vyjadrovať sa k veci, navrhovať dôkazy, podať opravný prostriedok alebo vyjadrenie, v stanovenej lehote urobiť procesný úkon a pod.). Najvyšší súd v minulosti často zdôrazňoval, že pre záver o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (a teda aj vady uvedenej v písmene f/ tohto ustanovenia) nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že sa súd dopustil takej vady; rozhodujúcim bolo výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 409/2015, 4 Cdo 143/2015, 5 Cdo 238/2015, 6 Cdo 30/2016, 7 Cdo 371/2015, 8 Cdo 34/2016). V prejednávanej veci z obsahu spisu nevyplýva, že by žalobkyňiam bolo niektoré z týchto práv odňaté, resp. aby boli splnené podmienky zakladajúce uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

11. K námietkam dovolateľiek vzťahujúcim sa k dokazovaniu dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nezakladalo nedostatočné zistenie rozhodujúcich

skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993, R 42/1993 a R 125/1999, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012 a pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

12. Pokiaľ žalobkyne namietali nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, dovolací súd poukazuje na zjednocujúce stanovisko občianskoprávného kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku, pričom obsah spisu nedáva žiadny dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňalo kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľky sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňujú, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

13. Dovolateľky mali za to, že v prejednávanej veci nedošlo k dodržaniu zákonom stanoveného postupu v zmysle ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p., keď súd neoboznámil účastníkov konania na pojednávaní s predbežným zhrnutím. V zmysle § 118 ods. 2 O.s.p. (účinného do 30. júna 2016) platilo, že predseda senátu alebo samosudca podľa doterajších výsledkov konania uvedie, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli. Citované ustanovenie ukladalo súdu povinnosť oboznámiť účastníkov konania na pojednávaní s predbežným zhrnutím sporných a nesporných skutkových okolností a tiež s predbežným náhľadom na to, ktoré z navrhnutých dôkazov treba vykonať a ktoré vykonané nebudú. Účastníkom konania sa tým mala vytvoriť možnosť, aby tomu, s čím ich oboznámil súd, prispôbili ich ďalší procesný postup v konaní. Cieľom ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p. bolo zamerať procesnú aktivitu účastníkov konania na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť účastníkov už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Okrem toho cieľom bolo zjednodušiť a zrýchliť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú - podľa názoru súdu - buď nesporné alebo právne bezvýznamné. Uvedené ustanovenie nezakotvovalo povinnosť súdu oboznámiť účastníkov konania s predbežným právnym názorom súdu na vec. Upravovalo len postup súdu pri vedení pojednávania a týkalo sa skutkových okolností, resp. potreby ďalšieho dokazovania a jeho zamerania. V zmysle judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 16/2012) právny názor a hodnotiace úsudky sú vlastné až samotnému rozhodnutiu vo veci, nie však postupu súdu v zmysle § 118 ods. 2 O.s.p. Porušenie citovaného ustanovenia žiadnym spôsobom nelimituje účastníka pri realizácii jeho procesných práv (napríklad v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy). So zreteľom na to nerešpektovanie § 118 ods. 2 O.s.p. nezakladalo procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ale nanajvýš tzv. inú (než v § 237 ods. 1 uvedenú) procesnú vadu konania, ktorá však prípustnosť dovolania nezakladá (viď obdobne uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 167/2012, 5 Cdo 211/2013, 5 Cdo 235/2013, 6 Cdo 134/2010 a 8 Cdo 69/2013).

14. Dovolací súd nezistil vyššie uvádzanú existenciu dôvodu prípustnosti dovolania, ktorý mal spočívať v nedodržaní procesného postupu súdmi vyplývajúceho z ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p., pretože z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie umožnil žalobkyňiam uplatnenie ich procesných práv vyplývajúcich im z O.s.p., keď žalobkyne riadne predvolával na pojednávanie, kde boli riadne vypočuté ako účastníčky konania, zároveň im bolo umožnené robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k navrhnutým dôkazom a takisto im bolo umožnené aj právo na záver zhrnúť svoje závery. Dovolateľky preto neopodstatnene namietali nedodržanie procesného postupu v zmysle § 118 ods. 2 O.s.p.

15. Dovolateľky namietali, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne

rozhodnutie vo veci. Tzv. iná vada konania v súlade s doterajšou konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu nezakladala procesnú prípustnosť podaného dovolania (viď R 37/1993 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011). Dovolací súd mohol pristúpiť k preskúmaniu tohto dovolacieho dôvodu len v procesne prípustnom dovolaní, čo však nie je prípad prejednávanej veci.

16. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľky svoje dovolanie dôvodili najmä tým, že napadnuté rozsudky súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci, namietajúc nesprávny hmotnoprávny záver o určení neplatnosti spornej kúpnej zmluvy.

17. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), čo nie je daný prípad, samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

18. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalobkýň nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 ods. 1 O.s.p., preto najvyšší súd dovolanie podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného rozhodnutia odvolacieho súdu.

19. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 veta druhá CSP neodôvodňuje. O výške náhrady trov konania žalovaných rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.